

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till räddningsnämnden

Datum:
2024-01-23

Diarienummer:
RÄN-2024-00009

Handläggare:
Mikael Lundkvist, Elisabeth Samuelsson

Årsredovisning 2023

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa nämndens årsredovisning för 2023 enligt bilaga 1, samt
2. **att** fastställa sammanställd analys inför årsredovisningen för Uppsala kommun enligt bilaga 2.

Ärendet

Årsredovisningen är den gemensamma räddningsnämndens avrapportering till kommunstyrelserna och kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner vid Uppsala brandförsvaret.

Föredragning

Verksamhetsplanen innehåller fem inriktningsmål enligt Handlingsprogrammet för förbyggande verksamhet och räddningstjänst:

1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd
2. Riskgrupper har ett bra brandskydd
3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn
4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden
5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Räddningsnämndens verksamhetsplan innehåller också verksamhetsmål och inriktningar från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner samt särskilda uppdrag från värdkommunen Uppsala med fokus på hållbart och hälsofrämjande arbetsliv, ledarskap och medarbetarskap.

Räddningsnämnden har i hög grad uppfyllt målsättningarna i verksamhetsplanen.

Det ekonomiska resultatet för år 2023 är 2 mnkr. Nämnden har därmed ett mindre överskott för 2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-23
- Bilaga 1, Årsredovisning 2023
- Bilaga 2, Sammanställd analys inför årsredovisning för Uppsala kommun

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Årsredovisning 2023

Gemensam räddningsnämnd

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Innehåll

Räddningsnämndens verksamhet	3
Information och rådgivning.....	3
Tillsyn, tillstånd och remisshantering	4
Förbereda och genomföra räddningsinsatser.....	5
Åtgärder efter räddningsinsats.....	6
Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.....	7
Krisberedskap och räddningstjänst under höjd beredskap	7
Verksamhetsmål	9
Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd.....	9
Riskgrupper har ett bra brandskydd.....	11
Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn	12
Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden	15
Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig	19
Mål och inriktningar från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner	22
Resultat 2023.....	35
Bilaga.....	37
Indikatorer till mål i handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst	37
Indikatorer till nämndens mål om hållbart och hälsofrämjande arbetsliv	38
Indikator till uppdraget att öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	39

Räddningsnämndens verksamhet

Verksamhetsplan och budget för år 2023 anger vad som ska utföras för att förverkliga det uppdrag räddningsnämnden fått från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Det övergripande styrdokumentet för nämnden är handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor och den budget de tre kommunerna kommit överens om för räddningsnämnden.

Nämndens verksamhet omfattar information och rådgivning, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor, tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor samt tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Information och rådgivning

För att den enskilde ska kunna förebygga och själv hantera bränder och andra olyckor genomförs information och rådgivning till allmänheten. Brandförsvaret lämnar information och rådgivning till kommuninvånare, förvaltningar, organisationer och företag för att öka kunskapen i att hantera och förebygga olyckor och bränder. Brandförsvaret samarbetar med Medborgarservice i Tierps kommun, Kontaktcenter i Uppsala kommun och Östhammar Direkt för att besvara allmänhetens frågor och ta hand om synpunkter.

Informationsinsatser, rådgivning och utbildning är en viktig del av brandförsvarets verksamhet. Under 2023 har brandförsvaret utbildat 4 384 grundskoleelever och 3 312 medarbetare i kommunerna i brandskydd. Särskilda riktade informationsinsatser om brandskydd till skolelever har också genomförts, exempelvis besök efter brandtillbud vid en skola och genom samarbetet PAR (Polis Ambulans Räddningstjänst). Brandförsvaret träffade cirka 330 elever i samband med PAR och cirka 510 elever vid informationsinsatser efter brandtillbud.

Brandförsvaret genomför riktade informationsinsatser till kommunernas medborgare om brandskydd. Det sker bland annat vid mässor och konferenser, genom utskick till nyinflyttade och i brandförsvarets egna kanaler - webb och sociala medier. Den säsongsbundna informationen har löpt på med information om att elda ute på våren, grilla säkert om sommaren, information om eldning och eldningsförbud, brandsäkerhet under vintern, brandsäkerhet i juletid och brandsäkert nyårsfirande. Ungdomar informeras löpande i tidningen Word och brandförsvaret har under året bland annat deltagit vid Uppsala Summer Zone, Sjöräddningens dag i Öregrund, Stadsskogens dag och stått ute och informerat om brandskydd i alla tre kommunerna under första advent. Studenter har informerats om brandskydd och en film togs fram om vikten av att öva i samband med krisberedskapsveckan.

I september genomfördes Öppet hus på alla brandstationer, brandvårn och i Gamla Uppsala brandkårmuseum.

Vid 60-plusmässan informerade brandförsvaret om brandskydd i hemmet och om hur man kan öka brandskyddet för riskgrupper. En praktisk och pedagogisk checklista med åtgärder som den enskilde kan använda för att öka brandskyddet i hemmet eller hos en närstående som är i

riskgrupp har kommunicerats i flera olika kanaler. Checklistan finns på svenska, engelska och finska. Brandförsvaret har deltagit i mässan Fastighet 2023 och Äldremässan.

Under december har brandförsvaret varit med i två inslag i lokalmedia - om brandskydd under julen och om brandskydd för riskgrupper genom att visa upp vår "äldreträkt".

Under året genomfördes tolv informationsinsatser med syfte att nå personer som är i riskgrupp vid bränder, exempelvis äldre eller personer med funktionsnedsättning. Dessa informationsinsatser har bland annat varit vid träffpunkter, seniorrestauranger, föreningar, mässor mm.

Utifrån överenskommelsen som tecknades 2022 med Sektor Omsorg i Östhammars kommun planeras hur arbetet med brandskydd för riskgrupper ska fortsätta och implementeras vidare till hemtjänsten. Planen är att detta ska införas under 2024. Under 2022 infördes arbetssättet permanent inom boendestödsverksamheten i Östhammars kommun.

Arbetet med brandskydd för riskgrupper fortlöper i Uppsala kommun. Tillsammans med Uppsala kommun har riktlinjen för brandförebyggande åtgärder reviderats så att den utöver äldrenämndens verksamhet även omfattar omsorgsnämnden. Utifrån riktlinjen sker arbete tillsammans med Vård- och omsorgsförvaltningen hur arbetet ska fortsätta och vidareutvecklas. Under året har brandförsvaret träffat flera olika ledningsgrupper och arbetslag inom vård- och omsorgsförvaltningen i syfte att öka kunskapen om riskgruppsarbetet. Brandförsvaret har bidragit i upphandlingen av nytt trygghetslarm, kommande avtal innebär en möjlighet att koppla brandvarnare till trygghetslarmen. Åt vård- och omsorgsförvaltningen har en plansch tagits fram som kan sättas upp hos brukare.

Brandförsvaret har vid några tillfällen stöttat kommunala förvaltningar i hur brandskyddet kan förbättras för några identifierade personer med stora brister i brandskyddet i sin bostad.

Brandförsvaret har tagit en första kontakt med Tierps kommun gällande arbetet med brandskydd för riskgrupper.

Tillsyn, tillstånd och remisshantering

Räddningsnämndens förebyggande arbete syftar till ett skäligt brandskydd hos den enskilde, en säker hantering av brandfarlig och explosiv vara samt att skyldigheterna för verksamheter som bedriver farlig verksamhet efterlevs. Huvudsyftet är att säkerställa skydd för liv, hälsa, egendom och miljö. För att åstadkomma detta är de tillsyns- och tillståndsbeslut som fattas enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) en viktig verksamhet. Räddningsnämnden är även remissinstans för brand- och riskfrågor från flertalet aktörer.

Den 1 juli 2022 trädde Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO (MSBFS 2021:8) i kraft. Räddningsnämnden beslutade i maj 2022 om en tillsynsplan (RÄN-2022-00070) som beskriver hur Uppsala brandförsvaret ska bedriva tillsynsverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner i enlighet med kraven i MSBFS 2021:8 samt LBE. Implementering av den nya

tillsynsplanen och utveckling av tillsynsverksamheten har pågått under året. Flera nya medarbetare har introducerats för att möta kraven i föreskrifterna.

Totalt har 482 tillsyner genomförts under året; 418 tillsyner enligt LSO 2:2, en tillsyn enligt LSO 2:4 (farlig verksamhet), 36 tillsyner enligt LBE samt 27 samplanerade tillsyner enligt både LSO 2:2 och LBE. Vid 409 av dessa tillsyner har brandförsvaret identifierat brister i brandskyddet. I föreskrifterna, MSBFS 2021:8, är det nytt att det efter varje räddningsinsats ska värderas om det föreligger ett behov av tillsyn. Vid 70 av årets räddningsinsatser har räddningsledaren identifierat att det eventuellt har varit aktuellt med tillsyn, behovet för tillsyn har därefter värderats i varje enskilt fall.

Brandförsvaret har ett pågående projekt, radhusprojektet, där så kallade händelsebaserade tillsyner genomförs i radhus som genom en inventering visat sig ha brister i det byggnadstekniska brandskyddet. Hittills har 63% av de identifierade radhusen åtgärdat bristerna. Under 2023 har regelbundna tillsyner enligt LSO, implementering av den nya tillsynsplanen samt introduktioner av nya medarbetare prioriterats före radhusprojektet. Därav har inga radhustillsyner genomförts under året.

För att säkerställa en säker hantering av brandfarliga och explosiva varor krävs tillstånd för hantering över en viss mängd enligt LBE. Räddningsnämnden utfärdar tillstånd för hantering inom Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Under 2023 har räddningsnämnden beviljat 88 tillstånd för hantering av brandfarlig fara och 20 tillstånd för hantering av explosiv vara. Två ansökningar har avslagits. Utifrån händelserna kring sprängningar i samhället under året har kontroller av den civila sprängmedelshanteringen utökats under hösten genom tillsyner på vissa verksamheter med tillstånd för explosiva varor.

Remisshantering är en stor del av räddningsnämndens förebyggande verksamhet. Under året har 151 yttranden lämnats gällande bygglovsärenden, 47 yttranden gällande planärenden, 62 gällande serveringstillstånd, 127 gällande tillstånd enligt ordningslagen, 111 gällande framkomlighet, sex gällande infrastrukturförändringar och 14 sakkunnighetsutlåtanden. Utöver dessa har räddningsnämnden hanterat de enstaka övriga remisser där räddningsnämnden blivit tillfrågade att yttra sig.

Förbereda och genomföra räddningsinsatser

Räddningsinsatser förbereds genom utbildning, övning, objektsorienteringar, insatsplanering samt fordons- och materielunderhåll. I förberedelserna ingår också utveckling av metod och taktik, samt fysisk träning och fysiska tester. Under året har även regionsgemensamma befälsutbildningar och övningar genomförts.

Räddningsinsatser förbereds även genom larmplaner, där bland annat vilka räddningsenheter som larmas till olika typer av olyckor finns beskrivet. Det är en komplex uppgift att ta fram larmplaner där många olika parametrar ska tas hänsyn till.

Brandförsvaret har under året fortsatt arbetet att ta fram insatskort. I samverkan med större industrier har det även tagits fram mer omfattande insatsplaner.

Räddningsinsatser genomförs vid olyckor och vid överhängande fara för olyckor för att förhindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. I Tierps, Uppsalas och Östhammars handlingsprogram för räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor anges vilken förmåga kommunerna har för att genomföra räddningsinsatser.

Under januari till december genomfördes 2218 insatser. Det är något färre än under 2022. Antalet anlagda bränder har minskat något jämfört med 2022. Även antalet automatlarm har också minskat jämfört med föregående år.

Genom samarbetet Räddningsregion östra Svealand där 13 räddningstjänster ingår har brandförsvaret hjälpt till med räddningsinsatser i andra kommuner och fått hjälp vid räddningsinsatser från andra kommuner. Samarbetet innebär att allmänheten får en bättre och snabbare hjälp vid olyckor. En stor fördel med samarbetet är också att kommunernas samlade räddningsresurser kan nyttjas på ett snabbare och effektivare sätt vid en större och/eller långvarig räddningsinsats.

Åtgärder efter räddningsinsats

Åtgärder efter räddningsinsats omfattar att informera de drabbade om behovet av restvärdesräddning, sanering, bevakning och andra åtgärder, samt att utreda olycksorsak och olycksförlopp.

Utredning av olycksorsak och olycksförlopp görs kortfattat i den händelserapport som skrivs vid varje räddningsinsats, men finns behov ska fördjupade olycksundersökningar genomföras. Efter insatser där man ser behov av erfarenhetsåterföring genomför medarbetare som deltagit vid insatsen ett lärande samtal efteråt enligt metoden AAR, After Action Review. Dialogen under AAR gör det möjligt för både den enskilde individen och teamet att utveckla en gemensam bild av vad som faktiskt hände under insatsen, skapa en förståelse för varför det hände samt utbyta tankar och idéer om hur man kan lära av detta och utveckla arbetet till nästa gång.

Under 2023 har Uppsala brandförsvaret genomfört fem fördjupade olycksutredningar. Där branden på Jula i Uppsala den 21 juni samt bombattentatet i Fullerö den 28 september är de som sticker ut.

Fördjupade utredningar inom Uppsala brandförsvares område har visat på vikten av ett bra brandskydd i hemmet, särskilt för de personer som inte kan sätta sig själva i säkerhet om brand uppstår.

Efter inträffade bränder genomförs återbesök för att informera och svara på de drabbades frågor. Återbesöken genomförs när räddningsledaren bedömer att det finns behov hos de drabbade. Ibland deltar också polis och ambulans.

Precis som tidigare år startar de flesta bostadsbränder i samband med matlagning. Andra vanliga brandorsaker är soteld, elrelaterade bränder och rökning.

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring och brandskyddskontroll är en viktig del i arbetet med att förebygga bränder i bostäder. Sotningsverksamheten är uppdelad i två separata uppdrag – rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Rengöring är den löpande rengöringen av anläggningen.

Brandskyddskontrollen är en kontroll av hela anläggningen ur brandskyddssynpunkt. Både rengöring och brandskyddskontroll genomförs enligt fastställda tidsfrister. Rengöring och brandskyddskontroll i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner har till och med 2023-11-30 utförts av de två entreprenörerna som räddningsnämnden haft avtal med. Åke Huss AB i Tierp och Uppsala kommun och Östhammars sotningsdistrikt AB i Östhammars kommun. Från och med 2023-12-01 trädde avtalet för en ny entreprenör i kraft, Upplands ventilationstjänst AB, som sedan dess utför rengöring och brandskyddskontroll i alla tre kommuner. Ett stort arbete med att planera och förbereda övergången till den nya entreprenören på ett bra sätt har pågått under året.

Lagen om skydd mot olyckor möjliggör för kommunen att medge att den enskilde själv, eller låter annan, rengöra sin förbränningsanordning, så kallad egensotning. Ett sådant medgivande kan bara ges om rengöringen sker på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt och lämnas efter att brandskyddskontroll utförts och en särskild ansökan upprättats och godkänts av brandförsvaret. Under 2023 har 38 beslut om att rengöra själv utfärdats och två beslut om att låta annan rengöra. Under 2023 har det inkommit två meddelanden återkallelse av egensotning, det vill säga där fastighetsägaren återigen vill att nämnden genom den avtalade entreprenören utför rengöring på deras anläggning.

Entreprenören ansvarar, via delegation från räddningsnämnden, för att uppdatera och underhålla nämndens förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll. För att säkerställa att förelägganden utfärdade av entreprenören på fasta förbränningsanordningar är rättssäkra och att arbetet i övrigt är av god kvalitet genomför brandförsvaret kontinuerligt uppföljningsmöten med entreprenörerna som utför rengöring och brandskyddskontroll på uppdrag av nämnden.

Krisberedskap och räddningstjänst under höjd beredskap

Det är de tre kommuner som inom sina respektive geografiska områden ansvarar för att samordning av krishanteringsfrågor sker. Brandförsvaret är en av flera förvaltningar som berörs i händelse av en krissituation. Det är därför nödvändigt att samordnade övningar och gemensamma planeringar genomförs, både enskilt i kommunerna och tillsammans i länet. Brandförsvaret samverkar med kommunerna, Länsstyrelsen och andra aktörer i krisberedskapsfrågor för att säkerställa en god förmåga vid allvarliga samhällsstörningar.

Arbetet med att stärka brandförsvarets krisberedskap och förmåga att verka under höjd beredskap fortgår. Med anledning av omvärldsläget har arbete bedrivits i en särskild organisation under 2022 och 2023. Denna organisation har arbetat för att snabbare och på kort sikt ytterligare stärka brandförsvarets förmåga att verka under störningar. Åtgärder har vidtagits bland annat gällande reservkraft, drivmedel, mat, vatten, alarmering, skalskydd, samband, rutiner för krisberedskap med mera.

Brandförsvaret har genomfört arbetet utifrån Uppsala kommuns vägledning för kontinuitetshantering och åtgärder vidtas. Brandförsvaret har deltagit i kommunernas arbete med risk- och sårbarhetsanalys, styrel med mera.

I samråd med kommunerna och länsstyrelsen lämnades en ansökan om utökning av antalet VMA-tyfoner in till MSB under 2022. Under 2023 har ärendets status hos MSB följts upp.

Arbetet gällande krigsbranddammar fortgår för att tydliggöra ansvaret för dammarna och deras status.

Flera kunskapshöjande aktiviteter har genomförts under året. Övningarna under vårens rökövningsveckor genomfördes med scenario för höjd beredskap. Under vårens och höstens befälsdagar var ett block räddningstjänst under höjd beredskap. Krisberedskap ingick i årets utbildningsveckor för insatsledare och regionala insatsledare. Operativ personal har genomgått MSBs webbutbildning i explosiva hot. Under våren genomfördes en krisövning i samband med SAMÖ23 för brandförsvarets krisorganisation. Brandförsvaret har deltagit i en dammhaveriövning som anordnades av Länsstyrelsen.

Fortfarande saknas viktiga planeringsanvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap från de statliga myndigheterna. I mars redovisade MSB ett regeringsuppdrag om dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, ett arbete som brandförsvaret deltagit i. MSB redovisade vid samma tillfälle ett regeringsuppdrag gällande civilplikt för räddningstjänsten. Brandförsvaret följer vad som händer inom området genom flera olika forum och samarbetar med flera olika aktörer såväl kommuner, länsstyrelse, MSB och andra räddningstjänster. Brandförsvaret deltar med personal i MSBs projekt om ledning av räddningstjänst under höjd beredskap.

Brandförsvarets säkerhetskyddsanalys har reviderats och en säkerhetskyddsplan beslutats. Åtgärder är under genomförande.

Verksamhetsmål

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2022

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Verksamheten har i stort bedrivits både till omfattning och kvalitet enligt Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Mål 1 i Handlingsprogrammet

Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

För att minska antalet bränder i bostäder och konsekvenserna av dessa är den enskildes kunskap och förmåga central. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och hjälpa den enskilde med sitt eget brandskydd. Nya metoder och vägar för att nå ut till enskilda ska prövas.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har till lett till de resultat den vill se inom målet. Informationsinsatser genom besök i bostadsområden, kontakter med skolelever och deltagande på mässor har genomförts. Informationen på brandförsvarets webbplats fortsätter att utvecklas och genom brandförsvarets konton på Facebook och Instagram får många information om brandskydd.

Nämndens åtgärder

Informationsinsatser om förebyggande brandskydd till prioriterade målgrupper

Status
Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret genomför riktade informationsinsatser till kommunernas medborgare om brandskydd. Det sker bland annat vid mässor och konferenser och genom utskick till nyinflyttade. Den säsongsbundna informationen har löpt på med information om hur man ska elda rätt i sin eldstad, gräsbrandsrisken på våren, att grilla säkert under sommaren, brandvarnardagen, släcka ljusen i advent samt om fyrverkerier. Vi har också hållit Öppet hus på alla brandstationer samt tagit fram en film om hur vi övar till årets krisberedskapsvecka som hade temat Öva.

Brandförsvaret finns på Facebook och Instagram och har tre mål med närvaron på sociala medier; förebygga olyckor och bränder genom att öka kunskapen om hur den enskilde själv kan förebygga och hantera sådana, underlätta kommunikationen och dialogen med de som bor, verkar och vistas i våra tre kommuner samt stödja arbetet med Uppsala brandförsvaret som en attraktiv arbetsgivare.

Informationen på brandförsvarets hemsida ses över kontinuerligt för att säkerställa att rätt information finns tillgänglig och uppdateras löpande vid behov. Bland annat har information om hur soteld kan undvikas, risker kring användning och laddning av elapparater i hemmet samt förvaring av brandfarliga varor i hemmet lagts upp på hemsidan under året. Där finns även information riktad till särskilt riskutsatta vid brand samt en checklista för att förebygga olyckor och brand i hemmet.

Brandskyddsutbildningar i första hand för medarbetare vid kommunernas förvaltningar och bolag.

Status
Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret genomför brandskyddsutbildningar. Lärmiljön i utbildningslokalerna har utvecklats och utbildningsmaterialet uppdateras löpande.

Brandskyddsinformation för elever i grundskola.

Status
Färdig

Kommentar:

Arbetet med brandskyddsinformation till skolelever genomförs enligt plan. Utifrån skolornas förutsättningar och önskemål genomförs både digitala och fysiska möten. Gemensamma besök tillsammans med polis och ambulans genomförs på vissa skolor, och då har skolor där skadegörelse förekommit prioriterats.

Samarbete med andra kommunala förvaltningar, polisen och andra organisationer, till exempel genom att handlägga remisser.

Status
Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret svarar på remisser inför bygglov och startbesked, samt svarar på allmänna frågor kring brandskydd i byggnader. Brandförsvaret svarar också på remisser gällande detaljplaner, fördjupade översiktsplaner och planprogram, samt svarar på frågor kring risk i samhällsplaneringen. Remisser avseende serveringstillstånd hanteras också. Förelägganden på verksamheter med serveringstillstånd skickas för kännedom till miljöförvaltningarnas tillståndsenheter.

Även remisser angående brandvattenförsörjning hanteras. Brandförsvaret deltar i olika forum för att diskutera detta i tidigt skede i till exempel sydöstra staden i Uppsala. När det gäller förändringar i väg- och järnvägsnätet hanteras remisser både från Trafikverket och kommunernas olika förvaltningar.

Brandförsvaret svarar på remisser gällande åtgärder som påverkar brandförsvarets framkomlighet. Det kan till exempel handla om att man stänger av vissa gator, eller delar av gator för grävarbeten. Vid granskning av dessa remisser kontrolleras både brandförsvarets generella framkomlighet, men även tillgängligheten till områden där brandförsvaret förväntas att genomföra räddningsinsatser.

På begäran från Polisen eller åklagare skrivs sakkunnighetsutlåtanden efter inträffade bränder.

När det gäller farliga verksamheter enligt LSO 2 kap. 4 § och anläggningar som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ("Sevesolagstiftningen") samarbetar brandförsvaret med Länsstyrelsen.

Utöver detta samarbetar brandförsvaret även bland annat med Länsstyrelsen och IVO gällande tillsynsärenden. Den samverkan syftar till att skapa ett brett kontaktnät och på ett tidigt stadium identifiera problem och verka för ett tryggt och säkert samhälle, hållbart brandskydd och ett bra brandskydd hos riskutsatta.

Samarbete sker också med polismyndigheten genom att brandförsvaret svarar på inkomna remisser tillstånd för offentlig tillställning och begagnande av offentlig plats. När tillstånd explosiv vara söks skickas remiss till polismyndigheten för lämplighetsprövning.

Mål 2 i Handlingsprogrammet

Riskgrupper har ett bra brandskydd

Personer i riskgrupper har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa gruppers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade till riskgrupperna. Samarbete mellan brandförsvaret och andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå detta.

Kommentar:

Nämndens verksamhet bidrar till måluppfyllelse. Samarbete för att riskgrupper ska få ett bra brandskydd sker systematiskt i Uppsala och Östhammar och håller på att utvecklas i Tierp.

Informationsinsatser med syfte att nå exempelvis äldre eller personer med funktionsnedsättning har genomförts, till exempel vid träffpunkter och seniorrestauranger, hos föreningar samt vid mässor.

Nämndens åtgärder

Samarbete med de samhällsaktörer som möter riskgrupper.

Status
Färdig

Kommentar:

Utifrån överenskommelsen som tecknades 2022 med Sektor Omsorg i Östhammars kommun planeras hur arbetet ska fortsätta och implementeras vidare till hemtjänsten. Under 2022 infördes arbetssättet permanent inom boendestödsverksamheten i Östhammars kommun.

Arbetet fortlöper i Uppsala kommun. Pågående samarbete med omsorgsnämnden och äldrenämnden i Uppsala kommun. De arbetar med riktlinjer kring brandförebyggande åtgärder i hemmet och erbjuder brukare brandriskbedömningar i hemmet. Arbetet med att få trygghetslarm kopplat till brandvarnare som pågått tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen har gett positivt resultat och har tagits med som krav i pågående upphandling för trygghetslarm. Inom Uppsala kommun finns en remissgrupp där brandförsvaret, äldrenämnden, omsorgsnämnden, fastighetsstaben på KLK samt inbjudna aktörer utifrån behov samarbetar kring identifierade större brister hos brukare. Brandförsvaret har tagit fram information om hur räddningstjänsten larmas vid eventuellt tillbud som brandombud inom vård- och omsorgsförvaltningen kan sätt upp hos brukarna som stöd för brukarna.

Tillsammans med Uppsala kommun har riktlinjen för brandförebyggande åtgärder reviderats så att den utöver äldrenämndens verksamhet även omfattar omsorgsnämnden. Utifrån riktlinjen sker arbete tillsammans med Vård- och omsorgsförvaltningen om hur arbetet ska fortsätta och vidareutvecklas.

I Tierps kommun har en första kontakt tagits gällande motsvarande arbete. I Tierp har brandförsvaret även under året samverkat med hemtjänst och fastighetsägare angående boendesprinkler.

Samarbete sker även med Region Uppsala kring hjälpmedel för patienter att uppfatta sin brandvarnare.

Genomföra informationsinsatser och utbildningar om brandskydd för riskgrupper.

Status
Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret genomför riktade informationsinsatser till personer som är riskgrupp vid bränder, anhöriga till riskgrupper eller personer som arbetar nära personer i riskgrupp. Exempelvis äldre eller personer med funktionsnedsättning. En checklista för brandskydd i hemmet sprids vid dessa möten och genom andra samarbetsforum, exempelvis Funktionssätt i Uppsala län. Denna checklista finns även tillgänglig på brandförsvarets hemsida tillsammans med information riktad till personer som är extra riskutsatta vid brand.

Under året genomfördes tolv informationsinsatser med syfte att nå personer som är riskgrupp vid bränder, exempelvis äldre eller personer med funktionsnedsättning. Dessa informationsinsatser har bland annat varit vid träffpunkter, seniorrestauranger, föreningar, mässor mm. Vid 60-plusmässan och Äldremässan informerade brandförsvaret om brandskydd i hemmet och om hur man kan öka brandskyddet för riskgrupper. En praktisk och pedagogisk checklista med åtgärder som den enskilde kan använda för att öka brandskyddet i hemmet eller hos en närstående som är i riskgrupp har kommunicerats i flera olika kanaler.

Flertalet brandskyddsutbildningar har genomförts för personal som jobbar inom äldreomsorg.

Mål 3 i Handlingsprogrammet

Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Räddningsnämndens riskanalys till kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst visar på en snabb och omfattande nybyggnation i kommunerna. Det leder till en riskbild som förändras. Brandförsvaret ska aktivt arbeta för att samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Ett systematiskt samarbete med kommunerna i plan- och byggprocesserna har etablerats. Brandförsvaret har blivit delaktiga och haft en aktiv roll i tidiga skeden i plan- och byggprocesser, vilket har gett goda resultat för både brandskydd och riskhänsyn i kommunerna. Samarbetet i kommunerna angående brandvatten- och släckvattenplaner har påbörjats.

Brandförsvarets vägledning för hållbart brandskydd underlättar kommunikationen med byggherrar, fastighetsägare med flera. Brandförsvaret lyfter vikten av ett hållbart brandskydd och riskhänsyn i flera forum, både inom planprocessen men i år särskilt inom kommunernas arbeten med översiktsplaner.

Nämndens åtgärder

Medverkan i kommunernas plan- och byggprocesser.

Status

Färdig

Kommentar:

Räddningsnämnden svarar på remisser både i bygg- och planprocessen från våra tre kommuner. Utöver remisshantering sker löpande dialoger kring aktuella frågor. Det kan till exempel handla om utrymning via brandförsvarets stegutrustning, släckvatten och brandvattenförsörjning. Rutiner för samarbete med förvaltningen som ansvarar för byggfrågor finns för respektive kommun.

Under 2023 var målet att komma överens om samarbetsrutiner gällande planärenden med de tre kommunerna. Rutinen med Tierps kommun har under vårterminen fastställts. Ingen förändring av arbetet är tänkt att ske, men rutinen är ett sätt att skapa tydlighet i Räddningsnämndens bidrag i planprocessen. Rutinen med Östhammars kommun är nästan klar. Arbetet med en rutin för Uppsala kommun är inte påbörjad, utan planeras till vårterminen 2024.

Medverkan i infrastrukturprocesser som påverkar brandförsvarets insatsförmåga.

Status

Färdig

Kommentar:

Räddningsnämnden svarar på remisser som inkommer gällande förändringar i väg- och järnvägsnätet. Remisser kan både komma från Trafikverket och kommunernas olika förvaltningar. Utöver dessa permanenta förändringar av infrastrukturen svarar även Räddningsnämnden på remisser gällande åtgärder som påverkar brandförsvarets framkomlighet. Det kan till exempel handla om att man stänger av vissa gator, eller delar av gator för grävarbeten. Vid granskning av dessa remisser kontrolleras både brandförsvarets generella framkomlighet, men även tillgängligheten till områden där vi förväntas att genomföra räddningsinsatser.

Två exempel på infrastrukturförändringar där räddningsnämnden är med och beaktar påverkan på insatsförmågan är planeringen för en spårväg i Uppsala tätort och utbyggnaden med två ytterligare järnvägsspår mot Stockholm.

I många av ärendena gällande infrastrukturförändringar sker samverkan med Regionens ambulansverksamhet och Polisen för att lämna så bra yttranden som möjligt som fångar upp blåljusverksamheternas behov.

Informationsinsatser om hållbart brandskydd hos byggherrar, fastighetsägare och andra aktörer.

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvarets vägledning om hållbart brandskydd finns publicerad på brandförsvarets webbplats tillsammans med en checklista. De tre kommunerna länkar till vägledningen från deras respektive hemsidor.

Under februari genomfördes ett utbildningstillfälle för brandkonsulter för att framför allt ge förståelse för brandförsvarets möjlighet att hjälpa till med utrymning av personer i händelse av

brand. Liknande utbildningstillfällen planeras framöver för att sprida kunskapen om brandförsvarets förutsättningar och förmåga.

Brandförsvaret deltog på mässan Fastighet 2023 på Uppsala Konsert & Kongress och träffade representanter för fastighetsägare och bostadsrättsföreningar. Där pratade brandförsvaret om brandskydd, hur en förening kan arbeta med sitt systematiska brandskyddsarbete (SBA) och vilket ansvar man har som fastighetsägare.

En enhetschef vid brandförsvaret har blivit intervjuad av regeringens utsedda utredare inom uppdraget "Förstärkt byggkontroll för att förhindra allvarliga personskador". Utredarna kände till Uppsala brandförsvares vägledning kring hållbart brandskydd, vilket indikerar att vägledningen har fått spridning utanför kommunerna i Uppsala brandförsvars område.

Brandförsvaret har också engagerat sig i Föreningen för brandteknisk ingenjörsvetenskaps arbete att ta fram ett tillämpningsstöd avseende kontroll av utförande och brandskydd under byggtiden för byggnader med träkonstruktion.

Långsiktig och robust brandvattenförsörjning.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har initierat dialog med alla tre kommuner gällande framtagande av brand- och släckvattenplaner för respektive kommun. Syftet med att ta fram brand- och släckvattenplaner är att ge förutsättningar för långsiktig och robust brandvattenförsörjning och ge bra underlag för långsiktig planering, både för brandförsvaret, men också för respektive kommuns VA-bolag.

I Östhammar har ett projekt för framtagande av en Brand- och släckvattenplan startats upp. Projektet kommer att genomföras under 2024.

I Uppsala har en första workshop genomförts inom ramen för framtagandet av en släckvattenplan. Ett projekt för framtagande av en brandvattenplan är under uppstart. Förhoppningsvis beslutas projektplanen under januari 2024.

I Tierp är brandförsvaret, TEMAB och kommunen överens om att en brand- och släckvattenplan bör tas fram och att framtagandet ska ledas av Tierps kommun. Ingen tidsplan finns i nuläget för framtagandet.

Verka för att samhället byggs så att släckinsatser kan genomföras med minimal miljöpåverkan.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Räddningsnämnden verkar för att kommunerna ska ta fram brand- och släckvattenplaner. Med dessa planer kan en långsiktig tydlighet skapas för hur åtgärder kan vidtas för att minska släckinsatsers miljöpåverkan.

Redan nu arbetar brandförsvaret för att bli remissinstans då åtgärder ska vidtas för att byggnadstekniskt minska risken för att släckinsatser påverkar miljön.

Mål 4 i Handlingsprogrammet

Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Brandförsvaret ska klara av att hantera förändringar i riskbilden och hänga med i den snabba omvärldsutvecklingen, både förebyggande och operativt. För att kunna göra det ska medarbetarnas kompetens, övningsverksamhet, digitalisering samt teknik och utrustning ligga i framkant.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Samarbetet med andra räddningstjänster och satsningen på digital kompetensutveckling är viktiga faktorer i utvecklingsarbetet. Tillsynsverksamheten har utvecklats enligt den tillsynsplan nämnden beslutade om 2022.

Nämndens åtgärder

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor.

Status
Färdig

Kommentar:

För att säkerställa tillräckliga resurser för tillsyn har rekryteringar genomförts och under 2023 är det många nya medarbetare som har introduceras på enheten tillsyn och tillstånd. Det har gått åt en del resurser till introduktion och upplärning och två medarbetare har gått utbildningen Tillsyn A hos MSB. MSB har under 2023 inte kunnat erbjuda det antalet platser på utbildningen som brandförsvaret skulle behövt för att uppfylla behovet. Det innebär att ytterligare tre medarbetare kommer behöva genomföra utbildningen under 2024 vilket påverkar resultatet. Arbetet med registervård samt att komma i fas med antalet genomförda tillsyner har pågått under året.

Arbetet med tillsynerna har prioriterats och antalet genomförda tillsyner under året är det högsta som genomförts. Arbeta för att ta reda på hur lång tid en tillsyn bör ta för att kunna säkerställa resurser har pågått de senaste åren och årets resultat visar att planeringen i stort sett stämmer överens med verkligheten och måluppfyllnaden.

Anpassning av tillsynsverksamheten utifrån nya tillsynsföreskrifter.

Status
Färdig

Kommentar:

Implementering av tillsynsplanen har pågått inom verksamheten under 2023 och ett stort arbete med registervård har genomförts. Vägledning och checklistor har tagits fram för att säkerställa ärendehantering och underlätta och effektivisera för handläggare. Introduktion av flertalet nya medarbetare har genomförts för att säkerställa resursbehovet för att möta kraven i de nya tillsynsföreskrifterna. Det pågår fortfarande arbete med tillsynsregistret och säkerställande av att de verksamheter som omfattas av tillsynsföreskriften finns med i registret där samverkan med alla tre kommuner pågår för att identifiera dessa.

Tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Status

Färdig

Kommentar:

Arbetsrutiner och vägledningar har setts över och reviderats under året för att säkerställa ärendehantering för tillsyn enligt LBE. Under året har tillsyn av verksamheter med explosiva varor prioriterats. Stor samverkan har skett med andra räddningstjänster för att hitta det mest effektiva sättet för den här typen av tillsyner. Utvärdering av resultatet från dessa kommer ske under 2024.

Tillståndsansökningar enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret ligger i fas med inkomna tillståndsansökningar. Rutiner och vägledningar har setts över och reviderats för att säkerställa och effektivisera ärendehantering.

Rengöring och brandskyddskontroll enligt lagen om skydd mot olyckor.

Status

Färdig

Kommentar:

Avtalen med de tidigare entreprenörerna i respektive kommun upphörde 2023-11-30 och från 2023-12-01 har en ny entreprenör tagit över uppdraget att utföra sotning och brandskyddskontroll i alla tre kommuner. Arbetsrutinerna kopplat till sotningsverksamheten har setts över och reviderats under året för att kvalitetssäkra arbetet med sotningsverksamheten. Uppstart och avstämningar har genomförts med den nya entreprenören för att säkerställa att arbetet med rengöring och brandskyddskontroll fortsätter på ett kvalitetssäkert sätt vid avtalets start.

Dokumentation från de tidigare entreprenörerna har samlats in och överlämnats till den nya entreprenören. Under 2024 kommer löpande avstämningar genomföras med den nya entreprenören för att säkerställa att de tar sig an uppdraget på förväntat sätt.

Säkra och effektiva räddningsinsatser.

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret arbetar kontinuerligt med att se över investeringsbehovet för både utrustning och fordon för att säkerställa att brandförsvaret kan genomföra effektiva och säkra räddningsinsatser. Ett utvecklingsråd med representation från alla operativa befattningar har återkommande möten med fokus på utveckling av taktik och metoder för att organisationen ska bli ännu bättre på att genomföra räddningsuppdrag.

Under året har brandförsvaret genomfört säkra och effektiva räddningsinsatser.

Erfarenhetsåterföring efter genomförda räddningsinsatser.

Status

Färdig

Kommentar:

Efter räddningsinsatser genomförs utvärderingar med metoden AAR, After Action Review. Förbättringsförslag följs upp på brandförsvarets utvecklingsråd, förbättringsförslag och utvecklingsmöjligheter som framkommer genomförs efter prioritering. Genomförda utvärderingar läggs ut på intranätet för alla medarbetare att läsa.

Larm- och insatsplanering för effektiva räddningsinsatser.

Status

Färdig

Kommentar:

Utveckling av larm- och insatsplanering sker löpande och under året genomfördes utökade bostadsområdesbesök i kommunerna. Vid dessa besök tas uppgifter fram som ligger till grund för larm- och insatsplanering. Arbetet genomförs av brandmän och styrkeledare vid heltidsstationerna.

Utbildning och övning av uttryckande personal för att säkerställa kompetens och förmåga att hantera räddningsinsatser.

Status

Färdig

Kommentar:

Årligen planeras och genomförs övning och utbildning för att säkerställa att lagkraven möts samtidigt som kompetensen utvecklas hos personalen. Omvärldsbevakning bidrar till att se behov av utbildningsinsatser kopplat till den utveckling som sker i samhället. Under året har samverkansövningar genomförts med tre närliggande räddningstjänster.

Utveckling av verksamhetens effektivitet och kvalitet med stöd av digitala hjälpmedel och innovativa räddningsverktyg.

Status

Färdig

Kommentar:

Årligen planeras och genomförs övning och utbildning för att säkerställa att lagkraven möts samtidigt som kompetensen utvecklas hos personalen. Omvärldsbevakning bidrar till att se behov av utbildningsinsatser kopplat till den utveckling som sker i samhället. Under perioden har samverkansövningar genomförts med tre närliggande räddningstjänster.

Utvecklingen av räddningsverktyg går ständigt framåt och vi har nära kontakt med olika aktörer. Brandförsvarets utvecklingsråd genomför löpande omvärldsspaningar för att se om några nya verktyg eller metoder har dykt upp. Till exempel har batteridrivna verktyg för trafikolyckor, undervattenskameror för sök i vatten vid drunkningstillbud samt hjälmkameror till befäl införskaffats. Hjälmkamerorna används för individuell utveckling samt lärande för verksamheten.

Brandförsvaret arbetar tillsammans med Uppsala universitet som avser att söka EU-medel för att driva ett projekt kring autonom drönarteknik för skogsbränder.

Registervård i brandförsvarets digitala verksamhetssystem samt uppdatering av register över tillsynsobjekt enligt ny tillsynsplan har pågått under året för att effektivisera tillsynsverksamheten. Mallar och vägledningar för att underlätta handläggning har utvecklats. Till exempel har arbete pågått under året för att möjliggöra att expedieringar ska kunna genomföras digitalt för att underlätta handläggning samt minska antalet utskrifter.

Stadsbyggnadsförvaltningen i Uppsala kommun undersöker om viss information kan skickas automatiskt från dem till brandförsvaret för att effektivisera verksamheten och minska risken för mänskliga misstag.

Utveckling av övningsanläggningarna med fokus på operativ förmåga och ökad miljöhänsyn.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Befintliga övningsobjekt utvecklas kontinuerligt efter behov, den planerade utvecklingen för övning av soteld samt effektivare vattenapplicering har dock blivit försenad på grund av introduktion av ny medarbetare samt mycket övningsplanering utifrån nya arbetstidsregler. Upphandling av en övningsanläggning i Tierp har förberetts.

Samarbete med andra aktörer för att stärka den förebyggande förmågan.

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret har samarbete med andra räddningstjänster, både inom räddningsregionen och inom 100 000-nätverket för att dela och ta del av andras erfarenheter för att stärka den förebyggande förmågan.

Samarbete sker även med Länsstyrelsen och kommunala förvaltningar för att utveckla det förebyggande arbetet.

Samarbete med andra aktörer för att stärka den operativa förmågan.

Status

Färdig

Kommentar:

Samarbetet i räddningsregionen fortsätter att utvecklas. Gemensamma ledningsutbildningar har genomförts under perioden. Särskilt fokus har lagts på de förändringar om ledning av räddningsinsatser som ändringar i lagen och nya föreskrifter leder till. Nya arbetssätt har utvecklats gemensamt inom räddningsregionen.

I ett gemensamt projekt vill regionens räddningstjänster skapa samsyn avseende vilka rekryteringskrav som ska gälla för brandmän. Projektet omfattar också att skapa samsyn om årliga fysiska tester och en gemensam riktlinje för fysisk träning för brandmän.

Brandförsvaret engagerar sig också i MSB:s arbete för utveckling av metod och teknik vid räddningsinsatser.

Samarbete med främst andra kommunala förvaltningar och polisen för att förebygga social oro.

Status

Färdig

Kommentar:

Utbildningsinsatser till skolelever genomförs regelbundet, och särskilda informationsträffar genomförs efter brandtillbud. Ibland genomförs informationsinsatserna tillsammans med polis och ambulans.

Brandförsvaret deltar också i Uppsala kommuns arbete med gemensam lägesbild genom att veckovis rapportera eventuella anlagda bränder.

Genomför riskanalys som underlag för kommande handlingsprogram

Status

Påbörjad

Kommentar:

En arbetsgrupp har tagit fram en ny riskanalys. Riskanalysen färdigställs i början av 2024.

Medarbetare som genomför räddningsinsatser har god förmåga att arbeta förebyggande

Status

Färdig

Kommentar:

Befäl och brandmän som är heltidsanställda genomgår grundläggande utbildning i förebyggande arbete.

Mål 5 i Handlingsprogrammet

Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Riskbilden påvisar behov av utveckling inom området krisberedskap och civilt försvar för brandförsvaret. Förmågan behöver stärkas betydligt inom dessa områden. Ytterligare inriktningar och anvisningar från staten blir viktiga. Räddningsnämndens ambition är att brandförsvaret vid en krissituation ska kunna verka självständigt under åtminstone en vecka.

Status

Färdig

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Brandförsvaret deltar i olika samverkansforum på lokal och regional nivå i syfte att stärka förmågan i händelse av samhällsstörningar. Åtgärder har vidtagits bland annat gällande reservkraft, drivmedel, mat, vatten, alarmering, skalskydd, samband och rutiner för krisberedskap.

Fortfarande saknas viktiga planeringsanvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap från de statliga myndigheterna. I mars redovisade MSB ett regeringsuppdrag om dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, ett arbete som brandförsvaret deltagit i. MSB redovisade vid samma tillfälle ett regeringsuppdrag gällande civilplikt för räddningstjänsten. Brandförsvaret följer vad som händer inom området genom flera olika forum och samarbetar med flera olika aktörer såväl kommuner, länsstyrelse, MSB och andra räddningstjänster.

Nämndens åtgärder

Uthållighet att verka vid samhällsstörningar.

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret deltar i olika samverkansforum på lokal och regional nivå i syfte att stärka förmågan i händelse av samhällsstörningar.

Med anledning av omvärldsläget har arbete bedrivits i en särskild organisation under 2022 och 2023. Denna organisation har arbetat för att snabbare och på kort sikt ytterligare stärka brandförsvarets förmåga att verka under störningar. Åtgärder har vidtagits bland annat gällande reservkraft, drivmedel, mat, vatten, alarmering, skalskydd, samband och rutiner för krisberedskap.

Brandförsvaret har genomfört arbetet utifrån Uppsala kommuns vägledning för kontinuitetshantering och åtgärder vidtas.

Krisberedskap var en del av årets utbildningsveckor för insatsledare och regionala insatsledare.

I samråd med kommunerna och länsstyrelsen lämnades en ansökan om utökning av antalet VMA-tyfoner in till MSB under 2022. Under 2023 har ärendets status hos MSB följts upp.

Brandförsvaret deltar i kommunernas arbete med risk- och sårbarhetsanalys, styrel mm.

Under våren genomfördes en krisövning i samband med SAMÖ23 för brandförsvarets krisorganisation. Brandförsvaret har även deltagit i en dammhaveriövning som anordnades av Länsstyrelsen.

Ett fullgott säkerhetsskydd.

Status

Färdig

Kommentar:

Säkerhetsskyddsanalysen har reviderats, en säkerhetsskyddsplan har beslutats och åtgärder genomförs.

Utveckling av förmågan att verka vid höjd beredskap.

Status

Färdig

Kommentar:

Kunskapshöjande aktiviteter har genomförts. Övningarna under vårens rökövningsveckor genomfördes med scenario för höjd beredskap. Under vårens och höstens befälsdagar var en viktig

del räddningstjänst under höjd beredskap. Operativ personal har genomgått MSB:s webbutbildning i explosiva hot.

En inventering av materiel och utrustning har genomförts. Arbete pågår med brandförsvarets krigsorganisation.

Arbetet gällande krigsbranddammar pågår för att tydliggöra ansvaret för dammarna och deras status.

Fortfarande saknas viktiga planeringsanvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap från de statliga myndigheterna. I mars redovisade MSB ett regeringsuppdrag om dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, ett arbete som brandförsvaret deltagit i. MSB redovisade vid samma tillfälle ett regeringsuppdrag gällande civilplikt för räddningstjänsten. Brandförsvaret följer vad som händer inom området genom flera olika forum och samarbetar med flera olika aktörer såväl kommuner, länsstyrelse, MSB och andra räddningstjänster. Brandförsvaret deltar med personal i MSB:s projekt om ledning av räddningstjänst under höjd beredskap.

Utveckling av samarbete med myndigheter och frivilliga resurser.

Status

Färdig

Kommentar:

Utbildning och övning av det nya värnet som organiserats i samarbete med LRF Östhammar har genomförts under perioden. Samarbetet med Länsstyrelsen angående organisering av frivilliga resurser som är tänkta att användas i såväl fredstid som under höjd beredskap fortsätter. Resurserna kan bland annat vara behjälpliga vid skogsbränder. Kamratföreningen "Röde hanen", som utgörs av pensionerade brandbefäl och brandmän, är beredda att bistå vid eventuella skogsbränder eller andra större påfrestningar på samhället.

Mål och inriktningar från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner

Tierps kommun, Strategiska utvecklingsområden: Ett gott utbud av offentlig och kommersiell service med hög kvalitet och tillgänglighet får hela kommunen att leva.

Uppsala kommun, Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.

Östhammars kommun, Strategiskt inriktningsområde: God välfärdsleverans.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Nämnden har en långsiktig ekonomi i balans och arbetar kontinuerligt med att få sin verksamhet socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Nämndens verksamhet består till stor del av räddningstjänst som är till för alla som bor, verkar och vistas i kommunerna. Nämndens resurser fördelas könsneutralt.

Uppdrag 1

Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Status

Färdig

Brandförsvaret har effektiviserat sin handläggning och administration i tillsyns- och bygglovsprocesserna. En ny vägledning för tillsyners utförande har implementerats under året i syfte att underlätta ärendehantering. Det är en av anledningarna till att antalet genomförda tillsyner ökade under året. Räddningsnämnden följer månadsvis upp antal genomförda tillsyner.

Åtgärder

Effektivisera tillsynsverksamheten.

Status

Färdig

Under året har en ny vägledning implementerats i syfte att underlätta och kvalitetssäkra ärendehantering. Introduktionen av nya medarbetare har utvecklats, och vägledningen har underlättat det arbetet.

Nya arbetsrutiner har effektiviserat tillsynsverksamheten. Interna utbildningsinsatser har genomförts för att öka tillsynsföräntarnas kunskaper i syfte att kvalitetssäkra och effektivisera ärendehantering.

Ett stort arbete med tillsynsregistret har genomförts under året i syfte att säkerställa att tillsyn genomförs på rätt ställen. Resursbehov och tidsåtgång för tillsyner har beräknats för att säkerställa att tillräckliga resurser finns för uppdraget.

En god planering och uppföljning av verksamhet och ekonomi.

Status
Färdig

Nämnden har en god planering och uppföljning av verksamheten och ekonomin. Månadsuppföljningar beslutas i nämnden och rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden. Förutom månadsuppföljningar görs två delårsuppföljningar och en årsredovisning som också rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden. Nämndens verksamhet planeras främst genom att besluta om ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner beslutar om handlingsprogrammet varje mandatperiod. Nämnden planerar sedan sin verksamhet genom att årligen ta fram en verksamhetsplan utifrån handlingsprogrammet, tilldelade kommunbidrag, övrig styrning från de tre kommunerna och gällande lagstiftning.

Uppdrag 3

Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande

Status
Färdig

Brandförsvaret har under året framför allt fokuserat på utveckling av digitala tjänster för utbildning. En digital lärplattform utvecklas för att underlätta, kvalitetssäkra och effektivisera utbildningsverksamheten.

Åtgärder

Utveckla digitala tjänster inom utbildningsverksamheten och tillsynsverksamheten.

Status
Färdig

Brandförsvaret arbetar aktivt tillsammans med leverantör för att utveckla det digitala verksamhetssystemet. Detta bidrar bland annat till att det succesivt skapas enklare och mer effektiva digitala arbetssätt för tillsynsprocess och tillståndprocess.

Inom tillståndshanteringen samt soptningsprocessen har digitala formulär utvecklats för att underlätta för den enskilde. Arbeta med att förbättra dessa pågår löpande. Inom tillsyn kan digitala platsbesök genomföras om möjligt för att underlätta vid behov.

Arbetet med utvecklingen av processen för expedieringar har kommit framåt under året och inom kort förväntas beslut kunna expedieras digitalt, vilket kommer att underlätta både för handläggare inom brandförsvaret samt mottagaren av beslut.

Den interna utbildningsverksamheten digitaliseras löpande. Alla förstudier för utbildning av beredskapsbrandmän ligger numer på Uppsala kommuns digitala lärplattform. De digitala delarna av 2024 års övningar för brandförsvarets RiB-organisation kommer att genomföras i lärplattformen, detta förväntas underlätta både för enskilda brandmän men även för uppföljning. Slår detta väl ut är intentionen att även göra detta för heltidsanställda medarbetare.

Uppdrag 4

Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen

Status
Färdig

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs enligt plan och följs upp i facklig samverkan. Introduktionen av nya chefer och medarbetare har utvecklats, och ett större fokus läggs på värdegrund och arbetsmiljö. Åtgärder för att utveckla ledarskap och medarbetarskap pågår.

Förändrade pensionsvillkor för medarbetare i utryckningstjänst och nya arbetstidsregler påverkar brandförsvarets arbete med kompetensförsörjning på kort och lång sikt, och arbete pågår kontinuerligt för att utveckla brandförsvarets kompetensförsörjningsplan.

Åtgärder

Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och ett hållbart arbetsliv.

Status
Färdig

Sjukfrånvaron ligger stabilt på en acceptabel nivå. Andelen medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro har sjunkit under en rullande 12-månadersperiod och ingen medarbetare har behov av en särskild plan. För långtidssjukskrivna medarbetare har plan för återgång i arbete fungerat väl initialt. De medarbetare det berör är alla igång med anpassat arbete för att successivt kunna öka sin arbetsförmåga.

RIB-organisationen har genomfört en enkätundersökning där medarbetarna fick möjlighet att svara på frågor kopplade till deras arbetsmiljö. Inga allvarliga brister är identifierade och arbetet med att omhänderta resultatet på respektive station påbörjas efter årsskiftet.

Resultatet från årets medarbetarundersökning för heltidsanställda visar en positiv trend inom alla indexområden. Inga alarmerande signaler som kräver snabba åtgärder har identifierats. Däremot visar undersökningen att medarbetare, främst chefer, har svårt att hinna med sina arbetsuppgifter under ordinarie arbetstid samt ett något lägre resultat på frågan om man kan koppla av från arbetet under sin lediga tid. För att förebygga ohälsa kommer dessa indikatorer att omhändertas i samband med det kommunövergripande arbetet med chefers förutsättningar.

Två stora förändringar har aktualiserats under året: revidering av särskild avtalspension för medarbetare i utryckningstjänst, möjligheten att gå i pension vid 58 års ålder för operativ personal begränsas, samt nya direktiv rörande dygnsvila vilket påverkar de scheman förvaltningens operativa personal arbetar utifrån. Båda förändringarna har stor påverkan på medarbetares och chefers arbetsmiljö. Ett av de viktigaste verktygen för att stävja oro har varit att arbeta med öppen, tydlig och kontinuerlig information, både genom öppna informationsmöten samt information på intranätet.

Arbetet med nya scheman har byggt på delaktighet och medarbetarna har haft god insyn och möjlighet att komma med förslag och synpunkter. Förändringarna med de nya reglerna påverkar flexibiliteten vid schemaläggning vilket i sin tur påverkar förutsättningarna till effektiv planering av arbetstid.

Förvaltningen kommer att ta fram en rutin för hur kompetensutveckling för operativ personal ska implementeras i den löpande medarbetardialogen. Rutinen kommer att bygga på de långsiktiga behov som identifieras i förvaltningens kompetensförsörjningsplan. Rutinen ska tas fram under hösten.

Systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs enligt plan. Både arbetsplatsträffar och enskilda avstämningar genomförs regelbundet och arbetsmiljö och arbetsbelastning är viktiga delar i dessa möten. Kontorsanpassningar har genomförts på Rosendals och Fyrislunds brandstation för att säkerställa kontor som ger förutsättningar för en bra arbetsmiljö.

För medarbetare som inte arbetar med schemalagd utryckningstjänst finns goda möjligheter till balans mellan privatliv och arbetstid genom den nya möjligheten till tillitsbaserad ramtid. Medarbetare har också möjlighet till arbete hemifrån i den mån verksamheten tillåter det.

Då medarbetare finns på olika fysiska plaster ordnas gemensamma aktiviteter för att öka sammanhållning och stärka medarbetarskapet. Fysisk aktivitet uppmuntras.

Uppdrag

KVAR FRÅN 2019: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering

Status
Färdig

Räddningsnämnden har under året fastställt en informationshanteringsplan.

Tillkommande uppdrag

KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.

Status
Färdig

Chefer vid brandförsvaret bedöms ha goda organisatoriska förutsättningar. Ingen chef har 30 eller fler medarbetare. Alla chefer har möjlighet till regelbunden dialog både med sina medarbetare och sin närmaste chef.

Tillkommande uppdrag

KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen

Status
Färdig

Ingen chef vid brandförsvaret har fler medarbetare än vad som bedöms lämpligt. Alla chefer har goda möjligheter till regelbundna samtal med sina medarbetare. Vid undersökning av chefernas förutsättningar framkom synpunkter på att administration tar mycket tid och att det finns önskemål

om bättre systemstöd. Införandet av nya arbetstidsregler och förändrade pensionsvillkor inom räddningstjänsten har under haft stor påverkan på chefernas förutsättningar.

Nämndmål 1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)

Status
Färdig

De åtgärder som planerats under året har genomförts.

Kompetensutveckling av medarbetare i syfte att stärka brandförsvarets förmåga samt att ge medarbetare möjlighet att utvecklas i sina roller är en viktig del. Då medarbetare finns på olika fysiska plaster ordnas gemensamma aktiviteter för att öka sammanhållning och stärka medarbetarskapet. Fysisk aktivitet uppmuntras. Arbetsplatserna ska vara inkluderande där medarbetarna är delaktiga i verksamhetsutvecklingen.

Arbete pågår tillsammans med andra räddningstjänster i räddningsregionen för att se över rekryteringsprocessen och säkerställa relevanta fysiska tester och utveckla den fysiska träningen för ett hållbart arbetsliv.

Åtgärder

Strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Status
Färdig

Analys av förvaltningens plan för kompetensförsörjning är genomförd. Nya direktiv för dygnsvila kommer att kunna påverka medarbetarnas vilja och möjlighet att arbeta kvar. Nya scheman är framtagna och eventuella effekter av dessa förändringar kommer att synas under första kvartalet 2024.

Ett annat viktigt strategiskt område som identifierades i kompetensförsörjningsplanen är förmågan att verka hållbart över tid vid höjd beredskap eller allvarliga samhällsstörningar.

Personer med olika kön, sexuell läggning och bakgrund attraheras av att arbeta vid Uppsala brandförsv.

Status
Färdig

Brandförsvaret strävar efter att kontinuerligt visa en varierad bild av vilka som arbetar på brandförsvaret. En ”prova på-dag” för kvinnor har anordnats, det fanns stort intresse för att delta. Medarbetarundersökningen visar en upplevd positiv bild av att arbeta inom Uppsala brandförsvaret oavsett kön, sexuell läggning och bakgrund.

Chefer har genomgått en kommungemensam mångfaldsutbildning. Det finns inga anmälda händelser kopplat till kränkningar eller diskriminering.

Arbetsmiljön är inkluderande för alla och det råder aktiv nolltolerans mot diskriminering och kränkningar.

Status
Färdig

Brandförsvaret har väl kända regler om inkludering och aktiv nolltolerans mot kränkningar för alla arbetsplatser. Arbetet följs upp vid chefsdagar och medarbetardialoger.

Medarbetarundersökningen visar en upplevd positiv bild av att arbeta inom Uppsala brandförsvaret och index på frågan om arbetet är fritt från kränkning från kollegor, medarbetare eller chef är 93 %. Det finns inga anmälda fall av kränkande särbehandling.

Alla chefer har genomgått en mångfalds- och inkluderingsutbildning.

För att bibehålla och skapa förutsättningar för en inkluderande arbetsmiljö har en förvaltnings-specifik introduktionsplan för nya medarbetare tagits fram.

Uppsala brandförsvaret levererar en jämlik service till de som bor eller vistas i våra kommuner.

Status
Påbörjad

Brandförsvaret kommer vara delaktiga i en studie som MSB leder. Studien om jämlikt bemötande kommer genomföras av Mälardalens universitet.

Nämndmål 1.2. Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap (Gemensamt HR-nämndmål)

Status
Färdig

De åtgärder som planerats under året har genomförts.

Medarbetare ges möjlighet att delta i olika verksamhetsprojekt och insatser görs för att utveckla verksamheten utifrån medarbetares idéer och förslag. Chefer och medarbetare har täta dialoger. Ledarskapet utvecklas genom kontinuerliga personliga uppföljningar med cheferna, individuella utvecklingsplaner samt genom gemensamma chefsdagar.

Åtgärder

Utveckling av ledarskap och medarbetarskap som främjar trygghet, tydlighet, och tillit.

Status
Färdig

Brandförsvaret har en ledarprofil som beskriver både ledarskap och medarbetarskap inom brandförsvaret. Vid medarbetardialoger pratar chef och medarbetare tillsammans om förväntningar på varandra och förtydligar vilka förväntningarna är. Ledarskapet utvecklas genom kontinuerliga personliga uppföljningar med cheferna samt genom strukturerade chefsdagar och individuella utvecklingsplaner. En kortare utbildning i förändringsledning har genomförts under året.

Medarbetare engageras i att ta fram underlag till nämndens verksamhetsplan, samt att bryta ner verksamhetsplanen i mål för respektive enhet. På detta sätt skapas förståelse för vilken verksamhet nämnden prioriterar, vilket kan genomsyra enskild medarbetares planering av sitt arbete.

Arbets sätt inom brandförsvarets avdelningar och enheter skiljer sig åt. Vissa chefer möter sina medarbetare varje arbetspass, medan andra chefer träffar sina medarbetare mer sällan. De chefer som inte leder sina medarbetare dagligen har kommit längre i arbetet med att sätta upp personliga mål för respektive medarbetare i syfte att leda till personlig utveckling och trygghet i sin roll som medarbetare. Medarbetarna arbetar med stor frihet under ansvar och utan detaljstyrning. Regelbundna avstämningar mellan chef och medarbetare hålls för att följa upp hur det går för medarbetare att arbeta mot uppsatta mål och om det finns behov av stöd för att komma framåt. I så stor utsträckning som möjligt ges medarbetare utrymme att delta i olika verksamhetsprojekt, och kreativitet främjas genom att lyssna på medarbetarnas idéer och förslag.

93 % av Brandförsvarets medarbetare svarade att deras närmaste chef visar förtroende för dem som medarbetare i den senaste medarbetarundersökningen.

Två stora förändringar, pensionsavtalet och arbetet med att hantera nya direktiv kopplat till dygnsvila, har utmanat ledarskapet. För att möta de oro och frustration har stort fokus lagts på delaktighet, information och dialog.

Tierps kommun, Strategiska utvecklingsområden: Involvera hela kommunorganisationen för att skapa ett vinnande företagsklimat som gör det lätt att starta, driva och låta sitt företag växa här.

Uppsala kommun, Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.

Östhammars kommun, Strategiskt inriktningsområde: God samhällsutveckling

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet bidrar till måluppfyllelse genom att arbetet med myndighetsutövning bedrivs med stort fokus på att förenkla och underlätta för enskilda.

Uppdrag 10

Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Status
Färdig

Myndighetsutövning och annan handläggning sker med fokus på att hjälpa och underlätta för den enskilde. Arbetet med att utveckla e-tjänster fortsätter. Räddningsinsatser genomförs alltid med stort fokus på att ge bästa möjliga stöd till den som drabbas.

Åtgärder

Dialog med företagen vid tillsyn och tillståndsärenden.

Status
Påbörjad

Handläggarna kontaktar företagen inför tillsyn för att förklara vad en tillsyn innebär samt komma överens om en lämplig tid för genomförandet. Vid tillsynsbesöket förklarar handläggaren utifrån vilken lagstiftning vi genomför tillsynen, hela ärendegången samt vad som kommer hända efter besöket. Om brister upptäcks vid tillsynen och åtgärder behöver vidtas utfärdas ett föreläggande. Ungefär två veckor efter att föreläggandet mottagits av verksamheten ringer handläggaren upp verksamheten för att reda ut eventuella frågor och säkerställa att verksamheten förstått innebörden av föreläggandet.

Handläggarna har alltid muntlig dialog med sökanden om ansökan om tillstånd LBE avslås.

Flera medarbetare har under året gått utbildning i företagandets villkor.

Uppdrag 12

Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden

Status
Färdig

Internationellt samarbete pågår i utvecklingen av utbildning och övningsanordningar.

Åtgärder

Utveckla övningsfältet.

Status
Påbörjad

Under 2025-2026 är målet att en ny övningsanläggning för rökdykning ska tas i drift. Anläggningen ska drivas genom eldning av fibröst material (last-pallar) men orsaka minimal miljöpåverkan genom installation av rökgasrening. Planen är även att kunna samla upp det vatten som används för övning och rena detta. Projektet startade redan 2019 i mindre skala när en förevisningsanläggning köptes för test och utvärdering.

Utveckling av befintliga anläggningar sker löpande efter behov, exempel på det är övningar som genomförts med attrapper av oexploderad ammunition. Brandförsvaret ser även över möjligheterna att bygga om andra lokaler på fältet för att effektivare kunna arbeta med drift och underhåll av anläggningar, fordon och utrustning.

Tierps kommun, Strategiska utvecklingsområden: Stödja en omställning av samhället utifrån Agenda 2030:s mål om att uppnå en ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet och konkretisera hur de ska införlivas i den kommunala verksamheten.

Uppsala kommun, Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen.

Östhammars kommun, Strategiskt inriktningsområde: God samhällsutveckling.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet bidrar till målet genom att arbeta mot målen i handlingsprogram för skydd mot olyckor. En viktig del är att nämnden deltar i kommunernas plan- och byggprocesser med fokus på riskhänsyn i samhällsplaneringen och ett hållbart brandskydd.

Uppdrag 15

Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050

Status
Färdig

Anpassning av utbildnings- och övningsverksamhet pågår för att minska utsläpp. Även fordon och transporter ses över.

Åtgärder

Anpassa fordonspark.

Status
Påbörjad

En ny rutin för persontransport inom brandförsvaret har tagits fram och implementerats under 2023, den förtydligar resesätt men kommer också att bidra till ett minskat antal leasade personbilar. Rutinen grundar sig på kommunens övergripande rutin för samma ändamål. Analys av antal och typ av fordon görs löpande, tre personbilar som drivs på el beställdes under 2023 för att ersätta några av de befintliga personbilarna som drivs på bensin och gas.

Dialog med fastighetsägare om möjliga energieffektiviseringar vid nybyggnation och i befintliga fastigheter.

Status
Färdig

Kontinuerlig dialog med hyresvärd om möjliga energieffektiviseringar. En ny brandstation i är klar och där installeras solceller på taket. Nya brandstationer planeras i Knutby, Skärplinge och Söderfors och där ska också solceller på taket installeras. Utbyte av armaturer till led-belysning på brandstationerna i Uppsala tätort görs tillsammans med fastighetsägaren.

Utveckla övningsanläggningar och övningsmetoder.

Status
Färdig

Befintliga övningsobjekt utvecklas kontinuerligt efter behov. Övningsscenarion, där vår operativa personal övar rökdykning, uppdateras för att skapa utvecklande övningar med fokus på säkrare och effektiva insatser.

Minska antalet resor

Status
Färdig

Resor och transporter samordnas i större utsträckning. Vid ärenden som inte är brådskande uppmuntras till användning av el-cykel och resor med kollektivtrafiken. Samåkning sker i större omfattning och handläggare planerar in fler ärenden i samma område under samma resa. När det finns möjlighet väljs digitala möten.

Tierps kommun, Strategiska utvecklingsområden: Arbeta förebyggande för att minska utanförskap.

Uppsala kommun, Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor.

Östhammars kommun, Strategiskt inriktningsområde: God samhällsutveckling.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Nämndens arbete för skydd mot olyckor bidrar till målfyllelse.

Uppdrag 27

Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Status
Färdig

Arbete för att stärka brandförsvarets förmåga att verka under störningar samt att stärka förmågan till räddningstjänst under höjd beredskap pågår. Samarbetet inom kommunen har utvecklats, bland annat i arbetet med krigsorganisation och försörjningsberedskap.

Fortfarande saknas viktiga planeringsanvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap från de statliga myndigheterna. I mars redovisade MSB ett regeringsuppdrag om dimensionerande planeringsförutsättningar för kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, ett arbete som brandförsvaret deltagit i. MSB redovisade vid samma tillfälle ett regeringsuppdrag gällande civilplikt för räddningstjänsten. Brandförsvaret följer vad som händer inom området genom flera olika forum och samarbetar med flera olika aktörer såväl kommuner, länsstyrelse och andra räddningstjänster.

Åtgärder

Se handlingsprogrammet mål 5, Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig.

Status
Färdig

Se handlingsprogrammet mål 5, Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig.

Uppdrag 20

Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Status
Färdig

Brandförsvaret bidrar bland annat genom möten med skolelever på högstadiet. Brandförsvaret deltar också vid andra samarbeten, till exempel fritidsaktiviteter för unga.

Brandförsvaret har också, i enlighet med ny lagstiftning utvecklat samarbetet med Polisen avseende ansökningar för hantering av explosiva varor.

Åtgärder

Se åtgärder under mål 1 och 4 i handlingsprogrammet.

Status
Färdig

Se åtgärder under mål 1 och 4 i handlingsprogrammet.
Planerade åtgärder har genomförts.

Uppdrag 23

Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända

Status
Färdig

Nämndens kärnverksamhet bidrar inte särskilt till uppdraget. Brandförsvaret bidrar till SFI-utbildningar med information om brandskydd och brandförsvaret.

Åtgärder

Information om brandskydd och brandförsvaret till nyanlända.

Status
Färdig

Som en del av samhällsorienteringen som erbjuds av kommunerna hålls informationsmöten om brandförsvaret och brandskydd. Beroende på målgruppens språkkunskaper genomförs utbildningen med tolk eller på engelska av föreläsaren.

Uppdrag 24

Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Status
Färdig

Brandförsvaret rycker ut vid hot om suicid tillsammans med polis och ambulans. Sedan några år tillbaka är brandförsvarets medarbetare utbildade i akut omhändertagande av suicidal person.

En utbildningsinsats för medarbetare vid brandförsvaret har genomförts. Utbildningen omfattade varningstecken för psykisk ohälsa och vad man kan göra för att stötta. Genom samtalsövningar ges möjlighet att öva på hur man kan agera när någon har det svårt.

Brandförsvaret har också utvecklat krisstödet till egen personal efter svåra räddningsinsatser.

Åtgärder

Stöd till medarbetare vid svårare räddningsinsatser och traumatiska händelser.

Status
Färdig

Brandförsvaret har särskilt utbildade "kamratstödjare" för att vara behjälpliga och genomföra avlastande samtal efter svårare räddningsinsatser och traumatiska händelser. Utöver de egna kamratstödjarna finns akut hjälp att få genom företagshälsovården när det behovet finns.

Tillkommande uppdrag

KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut

Att-sats: att uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut.

Beslutsunkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704).

Sammanträde: KS 2022-03-09

Följs upp från och med augusti 2022.

Status
Färdig

Brandförsvaret har sett över analoga rutiner i händelse av att kritiska digitala funktioner slås ut. Brandförsvaret deltog också vid den nationella samverkansövningen SAMÖ 2023 i mars månad.

Tillkommande uppdrag

KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.

Att-sats: att uppdra åt kommunledningskontoret att vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden.

Att-sats: att hemställa till övriga nämnder och bolagsstyrelser att i dialog med kommunledningskontoret göra detsamma.

Besluts punkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704).

Sammanträde: KS 2022-03-09

Följs upp från och med augusti 2022.

Status
Färdig

Arbetet med att stärka brandförsvarets krisberedskap och förmåga att verka under höjd beredskap har fortgått under året. Med anledning av omvärldsläget har arbete bedrivits i en särskild organisation under 2022 och 2023. Denna organisation har arbetat för att snabbare och på kort sikt ytterligare stärka brandförsvarets förmåga att verka under störningar. Åtgärder har vidtagits bland annat gällande reservkraft, drivmedel, mat, vatten, alarmering och skalskydd.

Resultat 2023

Räddningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Resultat		
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Tierps kommun	30	0	0	0
Uppsala kommun	196	1	0	1
Östhammars kommun	31	0	0	0
Nämnden totalt	257	2	1	1

Uppsala kommun:

Räddningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Resultat		
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	196	1	0	1
Nämnden totalt	196	1	0	1

	KF-budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Investeringar	17	16	14	17

Nämndens analys - sammanfattning

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner där Uppsala kommun är värdkommun.

Kostnaden för den politiska verksamheten består till största del av arvoden till nämndens ledamöter och lön för nämndsekreterare och verksamheten har en ekonomi i balans.

Det ekonomiska resultatet för nämndens hela verksamhet är 2 mnkr. Nämnden har därmed ett mindre överskott för 2023.

Den främsta förklaringen till överskottet är att nämnden fått ökat kommunbidrag för vissa åtgärder där nämnden inte haft kostnaden för dessa åtgärder fullt ut under 2023. Det är för ökad lokalhyra för ny brandstation i Almunge 1,1 mnkr, ökad lokalhyra för renovering av Östhammars brandstation 0,4 mnkr, ökad lokalhyra för renovering av kontor vid övningsfältet 0,8 mnkr och för ökad kostnad för brandvattenpostnät 0,5 mnkr. Totalt är det 2,8 mnkr som nämnden fått i ökat kommunbidrag där nämnden ännu inte haft motsvarande kostnad.

Intäkterna är något högre än budget och beror främst på en ersättning av ett byggprojekt där nämnden först tagit kostnaden och sedan fått ersättning för projektet av fastighetsägaren.

Lönekostnaderna är något lägre än budget och beror på en bra personalplanering och vakanta tjänster. Lokalhyreskostnaderna följer i stort budgeten. Fastighetskostnader är högre än budget främst på grund av kostnad för ett byggprojekt där nämnden först tagit kostnaden och sedan fått

ersättning för projektet av fastighetsägaren. Övriga verksamhetskostnader är högre än budgeterat främst beroende på inköp av Rakelapparater och kringutrustning till Rakelapparater. Rakel är Sveriges nationella digitala kommunikationssystem för samverkan och ledning och det är MSB som ansvarar för systemet. Brandförsvaret har nu bytt ut ett äldre analogt system för kommunikation och rökdykning till att bara använda Rakel.

Sannolikt kommer vi oftare se mer extremt väder på grund av den globala uppvärmningen och det medför större kostnader för räddningstjänsten. Kostnadsutvecklingen styrs till största del av hur stor beredskap och vilken förmåga kommunerna ska ha för att hantera olyckor och bränder. Teknikutvecklingen med större möjligheter att bättre, säkrare och snabbare genomföra räddningsinsatser innebär även kostnadsökningar. Vinsterna av detta kommer inte nämnden tillgodo i form av minskade kostnader utan det är istället andra stora samhällsvinster med att olyckor och bränder kan undvikas eller att skadorna minimeras. Teknikutvecklingen inom andra områden som elfordon, trähus, solceller ställer också ökade krav på räddningstjänsten som innebär kostnadsökningar för nämnden.

Även befolkningsförändringar styr kostnadsutvecklingen men då mer etappvis beroende på hur och var ökning eller minskning av befolkningen sker. Antal räddningsinsatser har ingen eller väldigt svag inverkan på kostnaden för räddningstjänsten och därmed också på kostnadsutvecklingen.

En återuppbyggnad av det civila försvaret och räddningstjänst under höjd beredskap kommer leda till behov av mer resurser till räddningstjänsten. Här inväntas nationella och regionala anvisningar om hur kommunerna ska genomföra denna förmågeuppbyggnad.

För de kommande tre åren 2024 till 2026 bedöms en ekonomi i balans kunna uppnås med en bibehållen nivå på verksamheten utifrån budgetplanerna från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner som återfinns i Uppsala kommuns Mål och budget 2024.

Nettokostnad per invånare för räddningstjänst (2022):

Kommun	kr/invånare	medel respektive kommungrupp
Tierps kommun	1 303	951
Uppsala kommun	777	774
Östhammars kommun	1 292	1 261

Investeringar

Nämnden har genomfört investeringar för 16 mnkr och har en budget på 17 mnkr. De större investeringarna är brandfordon och brandmateriel.

Bilaga

Indikatorer till mål i handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Mål 1, Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
1. Antal bostadsbränder ¹	153	147	180	178	167	160	↘	→
2. Antal bränder i allmänna byggnader ¹	22	21	28	24	20	22	↘	→
3. Antal matlagningsrelaterade bränder ¹	63	45	49	64	56	57	↘	→
4. Antal eldstadsrelaterade bränder ¹	21	16	19	19	23	21	↘	→

¹Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

Mål 2, Riskgrupper har ett bra brandskydd

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
1. Antal bränder i vårdboenden, vårdinrättningar, omsorgsboenden ¹	11	7	9	7	8	18	↘	→
2. Antal omkomna i bränder ¹	1	0	4	1	2	1	↘	→
3. Antal skadade i brand ¹	18	18	25	16	17	11	↘	→

¹Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalos.

Mål 3, Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
1. Antal räddningsinsatser per 1000 invånare ¹	9,29	8,23	7,05	7,18	6,99		↘	↘

¹Källa: IDA.

Mål 4, Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
1. Larmbehandlingstid Tierp ¹	2,5	2,5	1,9	1,9	2,2	2,3	↘	→
2. Larmbehandlingstid Uppsala ¹	2,4	2,3	2,1	2,1	2,3	2,4	↘	→
3. Larmbehandlingstid Östhammar ¹	2,1	2,2	2,2	1,8	2,0	1,9	↘	→
4. Responstid Tierp ²	15,1	14,9	13,1	13,4	13,2	13,1	↘	→
5. Responstid Uppsala ²	10,4	10,5	10,0	9,7	10,2	10,3	↘	→
6. Responstid Östhammar ²	10,6	12,6	13,1	12,0	11,2	11,6	↘	→
7. Antalet insatser där insatstiden överstiger 20 minuter för första enhet ³	141	107	77	90	93	77	↘	↘
8. Antal räddningsinsatser per 1000 invånare ⁴	9,29	8,23	7,05	7,18	6,99	-	↘	↘
9. Nöjd kund index, NKI Uppsala kommun ⁵	78	75	82	83	84	83		

¹ Källa: KOLADA Larmbehandlingstid: mediantid i minuter från mottaget 112-samtal tills första styrka får larmet

² Källa: KOLADA Responstid: mediantid i minuter från 112-samtal till första räddningstjänstresurs är på plats

³ Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalus.

⁴ Källa: IDA

⁵ SKR insikt

Indikatorer till nämndens mål om hållbart och hälsofrämjande arbetsliv

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
1. Resultat kommungemensam medarbetarundersökning (totalindex)	75	79	82	83	82	86	→	↗
Kvinnor			81	75	80	82		
Män			83	84	82	86		
5. Upprepad korttidssjukfrånvaro (antal personer), 1-5 tillfällen	58	64	84	108	117	81	→	↘
Upprepad korttidsfrånvaro (antal personer) 6 tillfällen eller fler	2	3	5	8	7	1	→	↘

Indikator till uppdraget att öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Indikator	Historik						Mål-sättning	Trend
	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
Antal eldrivna fordon	2	3	3	3	3	3	→	→

Nämnd
Rapport

Datum:
2024-01-18

Diarienummer:
RÄN-2024-00009

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson, Mikael Lundkvist

Version/DokumentID:

Räddningsnämndens sammanställda analys inför Uppsala kommuns årsredovisning

Kriget i Ukraina och utvecklingen av säkerhetsläget i Europa visar på vikten av att kunna verka vid samhällsstörningar och ha förmåga att bedriva räddningstjänst under höjd beredskap. Klimatförändringar, och de extrema väderhändelser förändringarna leder till, visar också på behovet av god beredskap och aktiv kontinuitetsplanering.

Brandförsvaret har under 2023 höjt sin förmåga att motstå störningar och bedriva räddningstjänstverksamhet under olika typer av kriser, men mer behöver göras för klara de uppgifter som enligt lagen om skydd mot olyckor ställs på räddningstjänsten under höjd beredskap. På uppdrag av regeringen har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, utrett och lämnat förslag till planeringsförutsättningar för räddningstjänst under höjd beredskap. Brandförsvaret har också under året bidragit till MSB:s arbete med regeringsuppdraget.

Samarbetet med andra räddningstjänstorganisationer har fortsatt utvecklats och stärkts under 2023. Samarbetet möjliggör kvalitet och effektivitet, både vid förebyggande insatser, vanligt förekommande olyckor och i planering för kriser och krig. Vid en omfattande brand i Boländerna den 21 juni kom förstärkande resurser från flera andra räddningstjänstorganisationer vilket starkt bidrog till en lyckad insats.

Under 2022 beslutade räddningsnämnden om en ny tillsynsplan, och implementering av planen och genomförandet av tillsyner har haft en hög prioritet under 2023. Arbetet med tillsyner och annan myndighetsutövning har effektiviserats, och stor vikt läggs vid att underlätta för enskilda.

I händelsestatistiken från året framgår, i likhet med tidigare år, att de flesta bostadsbränder startar i samband med matlagning. Andra vanliga brandorsaker är soteld, el-relaterade bränder och rökning. Fördjupade olycksutredningar visar på vikten av ett bra brandskydd i hemmet, särskilt för de personer som inte kan sätta sig själva i säkerhet om brand uppstår. Räddningsnämndens arbete för att förebygga bränder, och särskilt hos riskgrupper, är en fortsatt angelägen fråga. Samarbete med andra förvaltningar är centralt för att lyckas med detta arbete.

Viktiga händelser under året

Bland årets räddningsinsatser sticker explosionen i Fullerö utanför Storvreta den 28 september ut. Brandförsvaret har övat och har god beredskap för att hantera

sprängningar och andra typer av händelser med medvetet orsakat dödligt våld, men det var ändå en svår uppgift att hantera – både under och efter räddningsinsatsen. Det fanns ett stort behov av samarbete och samverkan, och genomförda övningar och förberedelser var värdefulla. Kristöd till både drabbade och medarbetare var särskilt angelägna frågor i efterarbetet.

Utöver vad som beslutats i räddningsnämndens verksamhetsplan och budget har brandförsvaret under året haft stort fokus på ändrade pensionsvillkor och nya arbetstidsregler. Dessa förändringar innebär nya krav på räddningsnämndens kompetensförsörjning, ett arbete som kommer behöva prioriteras mer framåt.

Måluppfyllelse under året

Räddningsnämndens verksamhet bidrar starkt till fokusområdet trygghet, inte minst genom sin närvaro på landsbygden där deltidsbrandmännen är mycket uppskattade. Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se utifrån handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Verksamheten har bedrivits inom tilldelad budget.

Räddningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Resultat		
		Bokslut 2023	Bokslut 2022	Helårsprognos 202308
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	196	1	0	1
Nämnden totalt	196	1	0	1

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2023	2023	2022	202308
Investeringar	17	16	14	17

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Kostnaden för den politiska verksamheten består till största del av arvoden till nämndens ledamöter och lön för nämndsekreterare och verksamheten har en ekonomi i balans.

Det ekonomiska resultatet för nämndens hela verksamhet är 1 mnkr. Nämnden har därmed ett mindre överskott för 2023.

Den främsta förklaringen till överskottet är att nämnden fått ökat kommunbidrag för vissa åtgärder där nämnden inte haft kostnaden för dessa åtgärder fullt ut under 2023. Det är för ökad lokalhyra för ny brandstation i Almunge 1,1 mnkr, ökad lokalhyra för renovering av Östhammars brandstation 0,4 mnkr, ökad lokalhyra för renovering av kontor vid övningsfältet 0,8 mnkr och för ökad kostnad för brandvattenpostnät 0,5 mnkr. Totalt är det 2,8 mnkr som nämnden fått i ökat kommunbidrag där nämnden ännu inte haft motsvarande kostnad.

Intäkterna är något högre än budget och beror främst på en ersättning av ett byggprojekt där nämnden först tagit kostnaden och sedan fått ersättning för projektet av fastighetsägaren.

Lönekostnaderna är något lägre än budget och beror på en bra personalplanering och vakanta tjänster. Lokalhyreskostnaderna följer i stort budgeten.

Fastighetskostnader är högre än budget främst på grund av kostnad för ett byggprojekt där nämnden först tagit kostnaden och sedan fått ersättning för projektet av fastighetsägaren. Övriga verksamhetskostnader är högre än budgeterat främst beroende på inköp av Rakelapparater och kringutrustning till Rakelapparater. Rakel är Sveriges nationella digitala kommunikationssystem för samverkan och ledning och det är MSB som ansvarar för systemet. Brandförsvaret har nu bytt ut ett äldre analogt system för kommunikation och rökdykning till att bara använda Rakel.

Måluppfyllelse

Nämndens verksamhet styrs i första hand genom Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet innehåller fem mål:

1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd
2. Riskgrupper har ett bra brandskydd
3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn
4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden
5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Räddningsnämnden i hög grad uppfyllt dessa målsättningar. För mål 5, och förmågan under höjd beredskap och krig, återstår mycket att göra innan beredskapen är god men viktiga steg har tagits 2023.

Utvecklingen av grunduppdraget över tid

Följande jämförelser har hämtats från SKR:s verktyg Kolada. Uppsala kommun har jämförts med andra kommuner i kategorin ”Större städer”.

Antalet utvecklade bränder i byggnad skiljer sig inte från tidigare år. Uppsala tillhör den fjärdedel av kommunerna som har bäst resultat. I jämförelse med andra större städer är Uppsala också en kommun som har ett bra resultat.

Med responstid för räddningstjänst avses tid från när 112-anropet ankom till första resurs är på plats. Jämfört med andra kommuner har Uppsala en kortare responstid än många andra.

Samhällets kostnader för olyckor per invånare ligger på en mycket låg nivå vid en nationell jämförelse. Enligt SKR:s jämförelse har ingen annan kommun lägre kostnader per invånare än Uppsala. Orsakerna kan vara många, men en snabb och effektiv räddningstjänst bör vara bidragande.

Kostnaden för räddningstjänstverksamheten uppgick 2022 till 777 kronor per invånare, vilket är ungefär ett medelvärde vid jämförelse med andra kommuner inom kategorin större städer. Nämndens kostnader beror mycket starkt till vilken beredskap som ska finnas. Kostnaden påverkas mycket lite av antalet olyckor som inträffar.

Framtida utmaningar

Säkerhetsläget i Europa ställer krav på att återta förmågan till civilt försvar i en snabb takt. Räddningsnämnden ser stora utmaningar då den nuvarande förmågan är eftersatt sedan många år och planeringsförutsättningar och resurser saknas. De beslut som MSB:s regeringsuppdrag angående räddningstjänst under höjd beredskap leder till följs noga, samtidigt som nämnden med befintliga resurser förbereder och planerar för de utmaningar höjd beredskap eller stora samhällsstörningar skulle medföra.

Befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun innebär att antalet äldre människor kommer att öka. Många bor också kvar i egen bostad även när mycket stöd i vardagen behövs. Räddningsnämnden poängterar vikten av att bra brandskydd som motsvarar dessa individers behov och att samarbetet mellan brandförsvaret och vård- och omsorgsförvaltningen som särskilt viktigt för ett tryggt och säkert boende för äldre som inte kan sätta sig själv i säkerhet om det skulle börja brinna.

I takt med att Uppsala växer behöver också brandförsvarets organisation utökas. En ny brandstation i södra staden kommer att behövas på sikt.